

Nr 164.

Av herr **Gustafson, Fritiof, m. fl.**, om effektivare användning av de till betesförbättring och nyodling å ofullständiga jordbruk utgående medlen.

Det senaste årtiondets erfarenheter och rön på beteskulturens område ha visat, att vi i vårt land ha stora möjligheter att från hittills tämligen värdelösa men för betesförbättring lämpliga markområden utvinna betydliga värden.

För riksdagen har därför ock stått klart, att staten bör uppmuntra genom lån eller bidrag till sådana arbetens utförande, varav en rikare avkastning från en förut tämligen improduktiv mark kunde vinnas. För detta ändamål beslöt riksdagen år 1925 utlämnandet av lån till betesförbättring ur allmänna nyodlingslånefonden och året därefter, 1926, ur norrländska nyodlingslånefonden. Vid 1927 års riksdag beslöts dessutom, att till innehavare av s. k. ofullständiga jordbruk skulle utgå bidrag till såväl nyodling som betesförbättring. Riksdagen beviljade för ändamålet 400,000 kronor, vilket belopp följande år höjdes till 800,000 kronor, och i nu föreliggande statsverksproposition begäres för ändamålet 1,000,000 kronor.

Trots de relativt stora belopp, som således anvisats för nämnda ändamål, har det dock visat sig, att sökande, berättigade till erhållande av dylikt bidrag, uppträtt i sådant antal, att för ändamålet anvisade medel icke tillnärmelsevis täcka behovet. Under sådana förhållanden har det för hushållningssällskapen, som inom resp. län haft sig anförtrödd fördelningen av de dem anvisade medlen, blivit nödvändigt att dels företaga stark gallring bland de sökande, dels ock på grund av brist på medel avvisa till bidrags erhållande fullt berättigade personer samt slutligen att betydligt nedpruta de belopp, som författningsenligt skulle tillkomma dem, som efter ovan anförda reducering kvarstå som bidragstagare. Allt detta medför, att hushållningssällskapens arbete och kostnader för upprättandet av arbetsförslag, uppgörande av kartskisser och kontrakt samt arbetenas slutliga avsyning icke kan anses stå i rimlig proportion till de utgående beloppens storlek.

Undertecknade våga för sin del tro, att genom vidtagande av vissa förändringar i villkoren för bidrags erhållande större effekt kan erhållas av de för ändamålet anvisade medlen samtidigt som kostnaderna för de i samband med

låne- och bidragsverksamheten nödvändiga arbetena kunna nedbringas. Vi tillåta oss som närmast till hands liggande åtgärd i nyssnämnda syfte föreslå ett förenande av låne- och bidragsformerna, såsom t. ex. redan tillämpas vid egnahemslåneverksamheten och de bidrag, som därvid i form av premielån utlämnas. I sådant fall skulle den, som önskar utföra en nyodling eller betesförbättring, i vanlig ordning göra ansökan om lån och bidrag för detta arbete. När arbetet är färdigt, och det vid avsyningen av detsamma befunnits väl utfört och i enlighet med uppgjort förslag skulle vederbörande, därest han vid ansökan om lån därtill befunnits berättigad, erhålla som premie en viss del av lånebeloppet, t. ex. 25 eller 30 %, omedelbart avskrivet. Hans låneskuld skulle således efter väl utfört arbete bliva nedsatt till 75 resp. 70 % av ursprungliga lånebeloppet.

Genom denna anordning vinnes dels en förhandsprövning av resp. sökandes behov av bidrag dels ock, vilket får betraktas som särdeles viktigt, att sådana arbeten, som i förhållande till egendomens behov av bete eller nyodling kunna anses få verklig betydelse och bli av bestående värde, i första hand komma till utförande. Med andra ord, man skulle erhålla större säkerhet för ett gott arbete och därmed ock bättre effekt av de för ändamålet anslagna medlen.

På grund av vad sålunda ovan anförts anhålla vi,

att riksdagen måtte besluta hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning samt därpå grundat förslag för åstadkommande av bättre effekt av de till betesförbättring och nyodling å ofullständiga jordbruk utgående medlen.

Stockholm den 21 januari 1929.

Fritiof Gustafson.

Ernst Lundell.

August W. Johansson.
